

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci žalobkyně: **R. S.** (dříve B.), „X“, zastoupené Mgr. Janem Kutějem, advokátem se sídlem Lamačova 824/9, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvu práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 376/1, Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutím Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 5.11.2008 č.j. 3214/SZ/2008-3, číslo evidenční 177994/2008; č.j. 3214/SZ/2008-4, číslo evidenční 177995/2008 a č.j. 3214/SZ/2008-5, číslo evidenční 178011/2008,**

t a k t o :

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala zrušení napadeného rozhodnutí původního žalovaného ze dne 5.11.2008, č.j. 3214/SZ/2008-3, číslo evidenční 177994/2008, kterým bylo zamítnuto její odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Litoměřicích ze dne 9.9.2008 č.j. 7451/4/LTA-1/7, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky státní sociální podpory – přídavku na dítě nezletilé oprávněné osobě D. S. ode dne 1.8.2008.

Dále se domáhala zrušení rozhodnutí původního žalovaného ze dne 5.11.2008, č.j. 3214/SZ/2008-4, číslo evidenční 177995/2008, kterým bylo zamítnuto její odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Litoměřicích ze dne 9.9.2008, č.j. 7451/4/LTA-2/8,

kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky státní sociální podpory – přídavku na dítě nezletilé oprávněné osobě A. S. ode dne 1.8.2008.

Dále se domáhala zrušení rozhodnutí původního žalovaného ze dne 5.11.2008, č.j. 3214/SZ/2008-5, číslo evidenční 178011/2008, kterým bylo zamítnuto její odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Litoměřicích ze dne 9.9.2008 č.j. 4367/8/LTA/2, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky státní sociální podpory – sociálního příplatku žalobkyni ode dne 1.8.2008.

Na tomto místě soud podotýká, že v průběhu soudního řízení vedeného dle zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), počínaje dnem 1.1.2012 podle čl. VIII. bod 10 zák. č. 366/2011 Sb. přešla pravomoc z původního žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje na Ministerstvo práce a sociálních věcí k rozhodování o dávkách státní sociální podpory. V dalším řízení počínaje dnem 1.1.2012 je tak nově v projednávané věci podle ust. § 69 s.ř.s. bez dalšího žalovaným Ministerstvo práce a sociálních věcí a již nikoli Krajský úřad Ústeckého kraje.

Žalobkyně uvádí, že do 1.8.2008 pobírala dávky poskytované v závislosti na výši příjmů, a to přídavky na dvě nezletilé děti, sociální příplatek a příplatek na bydlení. Příjmy dokládala každé čtvrtletí. Součástí žádostí byla i dohoda rodičů o vyživovací povinnosti k nezletilým dětem. Dávky jí byly na základě doložených příjmů bez jakýchkoliv problémů vypláceny. Dne 14.4.2008 s ní byl sepsán na Úřadu práce v Litoměřicích, odboru státní sociální podpory protokol. V rámci sepisu protokolu bylo žalobkyni doporučeno požádat o výživné Okresní soud v Litoměřicích a doporučeno požádat o doplácení do životního minima u městského úřadu. Metodicka úřadu práce jí sdělila, že doklady předkládané k přiznání dávek státní sociální podpory jsou staré, nejsou dostačující a to je prý důvod k tomu, aby žalobkyně požádala o určení výživného soud, případně soudu předložila dohodu rodičů o výživném ke schválení. Pracovníci úřadu práce jí bylo sděleno, že její dávky státní sociální podpory budou pozastaveny z důvodu přezkoumání skutečností souvisejících s vyloučením otce dětí z okruhu společně posuzovaných osob. Rovněž bylo žalobkyni sděleno, že v případě, pokud by ke schválení dohody rodičů soudem o výživném nedošlo nebo nebylo vydáno rozhodnutí soudu o vyživovací povinnosti, byl by otec dětí dle zákona o státní sociální podpoře zahrnut do okruhu společně posuzovaných osob. K tomu žalobkyně uvádí, že s otcem jejích nezletilých dětí nežije již od roku 2003 a rozhodnutím Úřadu práce v Litoměřicích, odboru státní sociální podpory, č.j. 147/2005/SSP-VO/LTA byl otec nezletilých dětí vyloučen z okruhu společně posuzovaných osob od 1.9.2004.

Žalobkyně obdržela výzvu Úřadu práce ze dne 6.6.2008 č.j. 973/95/LTA, aby k žádostem o sociální příplatek a příplatky na děti doložila rozhodnutí soudu o úpravě poměrů k nezletilým dětem, popřípadě schválenou dohodu rodičů ve lhůtě do 31.7.2008. Na základě této výzvy zaslala příslušnému orgánu dohodu rodičů o úpravě vyživovací povinnosti (bez soudního schválení).

Namítá, že ve formuláři žádosti o přídavek na dítě ani ve formuláři žádosti o sociální příplatek není nikde uvedena povinnost dokládat soudem určené výživné či soudem schválenou dohodu. Tato povinnost není obsažena ani v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“). Zdůrazňuje, že na každé žádosti potvrzuje svým podpisem, že si je vědoma povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu. Dávky jí byly dle jejího názoru zastaveny protizákonně, neboť

k žádostem vždy řádně dokládala veškeré potřebné náležitosti, které jí ukládá zákon. Zdůrazňuje, že pokud se s otcem svých dětí dohodla na výživném, nemá žádný důvod žádat soud o určení výživného případně o schválení dohody, přičemž tyto doklady není ani povinna dokládat k přiznání dávek státní sociální podpory závislých na příjmu.

Trvá na tom, že k výzvě dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře dostatečným způsobem doložila požadované skutečnosti rozhodné pro přiznání dávky tím, že příslušnému orgánu zaslala dohodu rodičů o vyživovací povinnosti k nezletilým dětem. Tím vyhověla předmětné výzvě ve stanovené lhůtě, splnila svoji povinnost a osvědčila uváděné skutečnosti pro přiznání dávek státní sociální podpory.

Zdůrazňuje, že jediné výjimky, kdy o výživném musí rozhodnout soud, se týkají rozvodu manželství a určení otcovství. Pokud se manželé rozvádějí a mají nezletilé děti, musí být nejprve soudně upraveno, komu děti budou na dobu po rozvodu svěřeny do výchovy a jaké má být placené výživné. Jestliže se ale rozejdou rodiče dítěte, kteří nežili v manželství, stačí, když se na výchově a výživě dohodnou. S otcem svých dětí žalobkyně pouze žila ve společné domácnosti a nikdy za něj nebyla provdána.

Původně žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

Uvedl, že dávky státní sociální podpory jsou žadatelům vypláceny na základě údajů, které jsou uvedeny v žádosti, přičemž tyto údaje jsou následně ověřovány z důvodu kontroly, při níž se zjišťuje, zda uvedené údaje odpovídají skutečnosti. V daném případě bylo skutečně rozhodnuto na základě žádosti žalobkyně ze dne 10.11.2005 Úřadem práce v Litoměřicích rozhodnutím č.j. 147/2005/SSP-VO/LTA ze dne 24.11.2005 o vyloučení otce nezletilých dětí A. S. a D. S., pana P. S. z okruhu společně posuzovaných osob, a to z důvodu, že dle tvrzení žalobkyně nežijí již ve společné domácnosti. V následujícím období předkládala žalobkyně Úřadu práce v Litoměřicích doklady o příjmech. Z těchto dokladů trvale vyplývá, že žalobkyně nepracuje, není vedena v evidenci úřadu práce, nepobírá žádný důchod, nepobírá dávky sociální péče a se dvěma dětmi žije pouze z dávek státní sociální podpory a výživného na děti. Na základě těchto zjištění vznikla na straně správního orgánu důvodná pochybnost o správnosti a úplnosti údajů poskytovaných žalobkyní za účelem výplaty dávek, neboť je evidentní, že pouze dávky státní sociální podpory nemohou pokrýt osobní potřeby žalobkyně, dvou nezletilých dětí a náklady rodiny na bydlení. Se žalobkyní byla věc projednána dne 14.4.2008, kdy žalobkyně do protokolu uvedla, že s dětmi žije pouze z dávek státní sociální podpory a výživného na děti, na každého 1 000,- Kč, další příjem nemá. Občas jí vypomáhají rodiče. Za pozornost dle žalovaného stojí, že žalobkyně zde také tvrdila, že s otcem nezletilých dětí nežije ve společné domácnosti od 1.9.2004, což je v rozporu s jejím tvrzením ze žádosti o vyloučení otce z okruhu společně posuzovaných osob. Dále uvedla, že požádá o výživné přes soud a zároveň o doplácení do životního minima. Správní orgán je oprávněn žádat osvědčení rozhodných skutečností, v daném případě osvědčení okruhu společně posuzovaných osob v souvislosti s vyloučením otce dětí pana Smrtky (§ 7 odst. 7 zákona o státní sociální podpoře), a to i vzhledem k tomu, že žadatelka dlouhodobě nedokládala žádné příjmy. Proto Úřad práce v Litoměřicích požádal dopisem ze dne 4.3.2008 Městský úřad v Litoměřicích o provedení místního šetření v rodině žalobkyně za účelem ověření rozhodných skutečností. Na základě této žádosti byly provedeny opakované pokusy o místní šetření, a to ve dnech 20.3., 25.3., 12.4., 6.5. a 13.5.2008. Ani v jednom případě nebyla žalobkyně zastižena na adrese svého trvalého bydliště. Svým šetřením Městský úřad

v Litoměřicích rovněž zjistil, že otec nezletilých dětí pan P. S. měl na adrese trvalého bydliště žalobkyně hlášen trvalý pobyt do 3.8.2004 a do dne 22.2.2008 zde měl i místo svého podnikání. Po datu 3.8.2004 byl hlášen na ohlašovně Městského úřadu v Litoměřicích a totéž se týká od 22.2.2008 i místa jeho podnikání. Také z těchto důvodů byla žalobkyně jako příjemce dávky vyzvána, aby osvědčila rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu. Měla doložit rozhodnutí soudu o úpravě poměrů k nezletilým dětem, případně dohodu rodičů schválenou soudem, do dne 31.7.2008. V žalobě žalobkyně uvádí výčet toho, co dokládá v souladu se zákonem k žádostem o dávky. Jednou ze základních rozhodných skutečností pro nárok na dávku je dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře stanovení okruhu společně posuzovaných osob. Každá společně posuzovaná osoba pak dokládá mimo jiné rozhodné příjmy, na základě kterých je posuzována výše nároku na dávku. Na výzvy správního orgánu k předložení rozhodnutí soudu o úpravě poměrů k nezletilým dětem nebo dohody rodičů o výživě schválené soudem předložila žalobkyně pouze dohodu rodičů, která nebyla schválena soudem, která byla předložena již k původní žádosti o vyloučení pana Smrtky z okruhu společně posuzovaných osob v roce 2004 a uvedla, že dle zákona o rodině nemá povinnost žádat soud o úpravu poměrů k nezletilým dětem ani povinnost žádat o schválení dohody rodičů, protože soud rozhoduje pouze, pokud se rodiče nedohodnou. Původně žalovaný trval naopak na tom, že ze zákona o rodině nevyplývá, že soud rozhoduje, pouze pokud se rodiče nedohodnou. Dle § 86 zák. č. 94/1963 Sb., zákon o rodině (dále jen „zákon o rodině“), soud upraví rozsah vyživovacích povinností rodičů nebo schválí jejich dohodu o výši výživného, pokud rodiče spolu nežijí.

Původní žalovaný tedy trval na tom, že žalovaná nevyhověla jeho výzvě dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře a proto bylo správně rozhodnuto o odejmutí dávky.

Při jednání soudu právní zástupce žalobkyně přednesl žalobu shodně jako v jejím písemném vyhotovení. Odkázal rovněž na veškeré písemnosti založené ve správním spise a soudním spise včetně kasační stížnosti. Trval na tom, že žalobkyně předložila veškeré zákonem požadované doklady nutné pro přiznání přídatku na děti a sociálního příplatku. Poukázal i na skutečnost, že nad rámec zákona předložila žalobkyně i dohodu o výživném řádně uzavřenou s otcem nezletilých dětí dne 21.5.2003. Současně s dalšími doklady tak doložila svůj nárok na přiznání uvedených dávek. Uvedl rovněž, že bez změny skutkového stavu byly správním orgánem vydávány rozhodnutí, kterými byly dávky za určitá období přiznávány a následně odejmuty. Je přesvědčen, že ani zákon a paradoxně ani odvolací orgán původně žalovaného nepovažuje pro přiznání uvedených dávek doložení soudem schválené dohody rodičů o výživném, případně rozhodnutí soudu o stanovení výživného. Je proto přesvědčen, že správní orgány rozhodovaly v rozporu se zákonem o rodině, protiústavně a v rozporu se zákonem o státních sociálních dávkách. Poukázal rovněž na skutečnost, že ani pracovníci současného žalovaného nepovažují předložení dohody rodičů o výživném dětí schválené soudem za nutnou podmínku přiznání předmětných dávek. Poukázal na e-mailovou komunikaci ze dne 6.1.2012, ve které Mgr. H. R. jako vedoucí metodiky dávkových systémů uvedla, že dohoda rodičů o výživném je postavena na roveň rozhodnutí soudu a pro účely dávek státní sociální podpory je plně dostačující. Zdůraznil rovněž, že z judikatury soudů i ze samotné úpravy zákona o rodině jednoznačně vyplývá, že dohoda rodičů o výživném má přednost před rozhodnutím soudu. Pokud existuje dohoda, soud ani o úpravě vyživovací povinnosti rozhodovat nesmí. Soud je příslušný k rozhodnutí o výživném pouze v případě, že nedorazí k dohodě mezi rodiči. Své vystoupení ukončil akcentem na skutečnost, že dohoda

mezi rodiči ze dne 21.5.2003, která byla uzavřena za účasti právního zástupce JUDr. Ondrouška, je mezi rodiči řádně plněna.

Žalovaný se z jednání soudu řádně písemně omluvil. Z obsahu omluvy jednoznačně vyplynulo, že souhlasí s projednáním věci i bez jeho přítomnosti.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobkyně uplatnila v zákonem stanovené lhůtě. Povinností žalobkyně je tedy tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobkyně pak musí soud podle § 76 odst. 2 s.ř.s. přihlídnout pouze k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost, avšak takové nedostatky nebyly v projednávané věci zjištěny.

V předmětné věci již Krajský soud v Ústí nad Labem jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 20.10.2010, č.j. 42 Cad 23/2009-35, kterým byla žaloba zamítnuta. Žalobkyně tento rozsudek napadla včasnou kasační stížností. Jako důvod kasační stížnosti mimo jiné uvedla, že bylo porušení její procesní právo, neboť bylo rozhodnuto ve věci bez nařízení jednání, ačkoli na nařízení jednání ve věci trvala.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17.5.2011, č.j. 4 Ads 17/2011-67, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Důvodem pro zrušení rozsudku krajského soudu byla právě skutečnost, že rozhodl ve věci bez nařízení jednání, ačkoli žalobkyně v průběhu řízení před krajským soudem výslovně uvedla, že trvá na nařízení jednání ve věci. Dalšími kasačními námitkami se Nejvyšší správní soud nezabýval.

Primárně se soud zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadených rozhodnutí. V tomto směru dospěl k závěru, že i přes svou stručnost jsou napadená rozhodnutí odůvodněna alespoň v takovém rozsahu, aby byla přezkoumatelná. Proto přistoupil k posouzení merita věci.

Podstatou sporu mezi žalobkyní a žalovaným je otázka, zda může správní orgán odejmout příjemci dávky dávku státní sociální podpory, pokud adresát této dávky, který nežije společně s druhým rodičem nezletilých dětí, nedoloží k výzvě správního orgánu rozhodnutí o úpravě poměrů k nezletilým dětem, případně soudem schválenou dohodu rodičů o výživném.

V ustanovení § 50 odst. 1 zákona o rodině, je uvedeno, že nežijí-li rodiče nezletilého dítěte spolu a nedohodnou-li se o úpravě výchovy a výživy dítěte, může soud i bez návrhu rozhodnout, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

V ustanovení § 86 odst. 1 zákona o rodině je stanoveno, že nežijí-li rodiče nezletilého dítěte spolu, upraví soud rozsah jejich vyživovací povinnosti nebo schválí jejich dohodu o výši výživného (§50).

V daném případě žalobkyně nijak nezpochybňuje skutečnost, že s otcem nezletilých dětí A. S. a D. S. nežije. Výše uvedená ustanovení zákona o rodině se tedy na poměry její rodiny vztahují. Z výše uvedených ustanovení zákona o rodině vyplývá ve vztahu k výživnému, že pokud spolu rodiče nežijí a není upraveno výživné k nezletilým dětem, může

soud v této věci rozhodovat i bez návrhu, ovšem pokud je výživné upraveno dohodou rodičů rozhoduje soud na návrh o schválení této dohody. Z jazykového výkladu dle názoru soudu tedy jednoznačně vyplývá, že v případě, že rodiče nezletilých dětí spolu nežijí (bez ohledu na to, zda jsou rodiče dítěte manželi či manželství neuzavřeli), musí být dle zákona o rodině upraveno výživné buď rozhodnutím soudu, nebo dohodou rodičů, která podléhá schválení soudu.

S ohledem na skutečnost, že jazykový výklad je dle ustálené judikatury Ústavního soudu ČR pouhým prvotním přiblížením k normě, přistoupil soud k hodnocení uvedených ustanovení i z hlediska teleologického výkladu. Celá úprava zákona o rodině je prodchnuta záměrem zákonodárce chránit zájmy, práva a postavení nezletilých dětí, a to dokonce i ve vztahu k jejich vlastním rodičům. S tímto postojem zákonodárce koresponduje i úprava výživného v případě, že rodiče nezletilých dětí spolu nežijí. Je totiž nutno přihlížet komplexně k úpravě výživného obsažené v zákoně o rodině. Nelze vytrhávat z kontextu pouhé ustanovení § 50 zákona o rodině bez přihlídnutí k ustanovení § 86 téhož zákona, jak činí žalobkyně. V případě schvalování dohody rodičů se totiž soudy v souladu s ustálenou judikaturou (např. doposud nepřekonaný rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 4.12.1954 č.j. Cz 529/54 – jehož právní závěry jsou použitelné i po změně právních předpisů) neomezují pouze na formální potvrzení existence takové dohody, ale posuzují takovou dohodu a zejména výši výživného z toho hlediska, zda prostředky poskytované nezletilému jsou poskytovány v takové míře, která odpovídá odůvodněným potřebám nezletilého dítěte i schopnostem a možnostem příslušného rodiče. Pokud při schvalování dohody rodičů dospěje soud k závěru, že uvedeným kritériím dohoda neodpovídá, pak ji neschválí. V případě, že rodiče následně nedosáhnou uzavření dohody o výživném, která by výše uvedeným kritériím odpovídala, může soud i bez návrhu přistoupit v souladu s ustanoveními § 50 a § 86 zákona o rodině k rozhodnutí o rozsahu vyživovací povinnosti. Záměrem zákonodárce bylo jednoznačně zajistit, aby nezletilé děti nemohly být zkráceny na svých právech v důsledku stanovení výše vyživovací povinnosti dohodou rodičů. Výživné na nezletilé děti totiž není příjmem jednoho z rodičů, se kterým může zcela volně nakládat a případně se jej plně nebo zčásti vzdát, ale jde o příspěvek rodiče, který nežije se svými dětmi, na pokrytí odůvodněných potřeb nezletilých. I při aplikaci teleologického výkladu dospěl soud k závěru, že v případě, že rodiče spolu nežijí, musí být rozsah vyživovací povinnosti stanoven rozhodnutím soudu nebo dohodou rodičů, která podléhá schválení soudu.

Vzhledem k výše uvedenému tedy soud konstatuje, že dle jeho názoru pro úpravu vyživovací povinnosti k nezletilým dětem nepostačuje v případě, že rodiče spolu nežijí, pouhá dohoda rodičů neschválená soudem. V takovém případě totiž není zaručeno, že taková dohoda plně odpovídá zákonem chráněným zájmům nezletilých.

Výše uvedený výklad není ani nijak v rozporu s argumentací žalobkyně, která poukazuje na soudní rozhodnutí, která konstatují, že dohoda rodičů má přednost před autoritativním určením výživného soudem a že zákon preferuje dobrovolnost plnění. Naopak, výše uvedené závěry s tímto názorem plně korespondují. Pokud dohoda rodičů je plně v souladu se zájmy dítěte, soud ji schválí a nijak nezasahuje do smluvní volnosti rodičů a plně respektuje dobrovolnost plnění. Ovšem v případě, kdy rodiče spolu nežijí, zákon požaduje právě toto přezkoumání souladu dohody rodičů o výši výživného v zájmu nezletilých dětí. Mohlo by totiž docházet k případům, že dohody rodičů by v důsledku např. citové závislosti rodiče, v jehož péči jsou děti, na jejich druhém rodiči, nebyly uzavřeny plně v souladu se zájmy a potřebami dětí. Proto zákon zakotvuje v případě, že spolu rodiče dětí nežijí, nutnost schválení jejich dohody o výživném soudem. Prostor pro rozhodnutí soudu o výživném se

otevívá teprve v případě, že soud shledá dohodu uzavřenou rodiči jako dohodu, která nebyla uzavřena v souladu se zájmy nezletilého a není touto dohodou zajištěno výživné, které odpovídá odůvodněným potřebám nezletilého dítěte i schopnostem a možnostem příslušného rodiče, a rodiče po tomto zjištění soudu nejsou schopny uzavřít jinou dohodu, která by uvedeným kritériím odpovídala.

Dále se soud zabýval otázkou, zda správní orgány byly oprávněny požadovat předložení rozhodnutí soudu o stanovení vyživovací povinnosti či soudem schválené dohody rodičů o výživném v rámci řízení o přiznání přídatků na děti a o přiznání sociálního příplatku.

V ustanovení § 61 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře je uvedeno, že příjemce dávky je povinen písemně ohlásit příslušnému úřadu státní sociální podpory do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu. V ustanovení § 2 písm. a) bod 1 a 2 zákona o státní sociální podpoře je uvedeno, že přídatek na dítě a sociální příplatek jsou dávkou závislou na výši příjmu. V ustanovení § 17 zákona o státní sociální podpoře je uvedeno, že nárok na přídatek na dítě má nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40. V ustanovení § 20 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře je mimo jiné uvedeno, že nárok na sociální příplatek má rodič pečující alespoň o jedno nezaopatřené dítě, s výjimkou dítěte svěřeného do pěstounské péče nebo svěřeného do péče uvedené v § 43 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, včetně nezaopatřené dítěte, které má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte po dosažení zletilosti dítěte, dítěte, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než uvedený příspěvek, nebo nezaopatřené dítěte svěřeného do péče uvedené v § 43 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře anebo nezaopatřené dítěte, které je v plném přímém zaopatření ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, jestliže rozhodný příjem v rodině je nižší než součin částky životního minima rodiny, popřípadě zvýšeného podle § 22 odst. 1 a 2 zákona o státní sociální podpoře a koeficientu 2,00.

Z uvedeného vyplývá, že jednou ze skutečností, která je rozhodná pro přiznání obou dávek, je výše příjmu společně posuzovaných osob. Výše příjmu společně posuzovaných osob má vliv nejen na přiznání uvedených dávek, ale ovlivňuje i výši přiznaných dávek. Dle § 5 odst. 1 písm. b) bod 2 zákona o státní sociální podpoře se za příjem považuje mimo jiné i příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti podle zákona o rodině. Jednoznačně tedy výše výživného, které platí rodič nezletilých dětí, je jednou ze skutečností rozhodných pro trvání nároku na přídatky na děti a na sociální příplatek, jejich výši nebo výplatu.

V ustanovení § 68 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře je uvedeno, že k žádosti o dávku, jejíž přiznání je podmíněno příjmem, je nutno mimo jiné doložit i doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob v rozhodném období. V souladu s ustanovením odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. b) citovaného předpisu se příjmy z výživného dle zákona o rodině dokládají prohlášením o výši příjmů. Dle ustanovení odst. 4 citovaného ustanovení pokud jsou některé z příjmů prokazovány způsobem uvedeným v odstavci 2 písm. b) a v odstavci 3 písm. b), může orgán státní sociální podpory rozhodující o dávce v případě pochybností požádat o potvrzení o takovém příjmu, nebrání-li tomu vážná překážka.

Pojem „potvrzení“ obsažený v § 68 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře je nutno chápat jako doklad prokazující v souladu se zvláštními předpisy výši daného příjmu. Při posouzení otázky, která listina je tímto dokladem je nutno vždy vycházet ze zvláštních předpisů týkajících se příjmu, který má být doložen. V případě doložení výživného na nezletilé děti u rodičů, kteří spolu nežijí, je takovým dokladem v souladu se zákonem o rodině

(viz § 50 a § 86 zákona o rodině) jejich dohoda schválená soudem či rozhodnutí soudu o vyživovací povinnosti.

V ustanovení § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře je uvedeno, že byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.

Z obsahu spisu vyplývá, že žalobkyně byla Úřadem práce v Litoměřicích ve vztahu k žádostem o přídavky na děti a sociální příplatek vyzvána výzvou ze dne 6.6.2008, č. spisu 973/95/LTA, k doložení rozhodnutí soudu o úpravě poměrů k nezletilým dětem, případně schválené dohody rodičů ve lhůtě do 31.7.2008. V této výzvě byla žalobkyně poučena, že v případě nesplnění této povinnosti může být výplata dávky zastavena, dávka odejmuta nebo nepřiznána.

Vzhledem ke skutečnosti, že plnění vyživovací povinnosti patří mezi příjmy, které jsou jednou z rozhodných skutečností pro přiznání předmětných dávek, je příslušný správní orgán oprávněn požadovat postupem dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře doložení výše tohoto příjmu. Vzhledem k výše uvedenému závěru soudu, že v případě, že rodiče nezletilých dětí spolu nežijí, musí být vyživovací povinnost upravena buď rozhodnutím soudu, nebo dohodou rodičů schválenou soudem, a potvrzením o výši daných příjmů je právě dohoda rodičů o výživném schválená soudem či rozhodnutí soudu o určení výživného, je dle soudu zcela v souladu s právními předpisy, pokud požadoval příslušný správní orgán za účelem doložení výše příjmů společně posuzovaných osob předložení dohody rodičů o výživném schválenou soudem či rozhodnutí soudu o vyživovací povinnosti.

Dále z obsahu spisu vyplývá, že žalobkyně požadované doklady nedoložila. Předložila pouze dohodu rodičů o výživném ze dne 21.5.2003, která nebyla schválena soudem. Dle výše uvedených závěrů soudu takový doklad není postačujícím dokladem (potvrzením) k doložení úpravy vyživovací povinnosti k nezletilým dětem. Žalobkyně byla ve výzvě ze dne 6.6.2008 upozorněna na skutečnost, že pokud nebudou uvedené doklady předloženy, může být výplata dávky zastavena, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Úřad práce v Litoměřicích pak v souladu s tímto poučením dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře rozhodnutími ze dne 9.9.2008 č.j. 7451/4/LTA-2/8, 4367/8/LTA/2 a 7451/4/LTA-1/7 odejmul přídavky na děti a sociální příplatek.

Vzhledem k výše uvedeným závěrům dospěl soud tomu, že v daném konkrétním případě mohl správní orgán odejmout žalobkyni předmětné dávky státní sociální podpory, pokud jako adresátka těchto dávek nedoložila k výzvě správního orgánu jako potvrzení o výši příjmů rozhodnutí soudu o vyživovací povinnosti, případně soudem schválenou dohodu rodičů o výživném. Námitky žalobkyně tedy shledal soud jako nedůvodné.

S ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší, neboť nevynaložil žádné takové náklady nad rámec své úřední činnosti.

Pro úplnost soud poznamenává, že k dokazování výsledkem svědků J. L., M. Š., Mgr. H. R. a Mgr. K. R. V. navrhovaném právním zástupce žalobkyně v průběhu jednání soudu soud v souladu s ustanovením § 52 s.ř.s. nepřistoupil, neboť v daném případě je považoval za nadbytečné, neboť v daném konkrétním případě bylo předmětem sporu právní posouzení relevantních skutečností a posouzení správnosti aplikace a výkladu právní úpravy. Předmětem sporu nebyl samotný skutkový stav, který by mohly objasnit svědecké výpovědi, ale právě a jen právní posouzení relevantních otázek.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 27. května 2013

Mgr. Václav Trajer v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Renata Rilke